

време част от софийските ромии са изселени в провинцията. Спасяването на българските евреи спасява и циганите.

РОМСКАТА ОБЩНОСТ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА ХХ век. След политическите промени в България в края на 40-те години ромите се оказват обект на специално внимание от страна на комунистическата държава. Под натиска на световните тенденции в областта на човешките права и по образеца на Съветския съюз в края на 40-те и началото на 50-те години се афишира равнопоставеността на ромите с останалите граждани, включително възможността за пълен достъп до образованието и културата. Те са признати за етническо и културно малцинство.

Сред видимите прояви на тази политика е създаването на „Общциганска организация за борба против фашизма и расизма и за културното издигане на циганското малцинство“ (март 1945 г.) начело с Шакир Пашов, която издава свой вестник „Романо еси“ („Цигански глас“). Общциганската организация създава свои многобройни местни организации в различни селища на страната. През 1947 г. представлени в София дава циганският театър „Рома“.

През 40-те – 50-те години се полагат уси-

лия за убеждаване родителите ромии да изпращат децата си на училище, а възрастните са привлечени в системата за огромяване на населението. В ромските квартали на София, Варна, Пловдив и др. селища са построени нови училища. Увеличава се броят на децата, завършили основно образование, немалко постъпват в средните, а някои в полувисши и висши училища. През 1960 г. близо 40 ромски младежи следват различни висши специалности.

Насърчава се художествената самодейност на ромите. Техните хорове, танцови и театрални състави печелят популярност в цяла България. Открояват се циганските ансамбли в Сливен и София. През 1955 г. циганският поет Усин Керим публикува първата си стихосбирка „Песни на катуна“. Не е пресилено да се твърди, че до средата на 50-те години в България се създава слой от ромска интелигенция.

Продължава и промяната на ромския бит. Това се дължи най-вече на по-широкото участие на ромите в стопанската дейност. Те работят във фабрики, заводи, трудово-производителни кооперации, ТКЗС, ДЗС, по строежите. Това води до известно подобряване на материалното положение на основната маса от тях. Етнографските изследва-

Постановка на театър „Рома“, 1993 г.